

Fra stengt verksted til åpen inkubator?

Fellesverkstedet i Oslo innstilte produksjonsvirksomheten i august. Mindre enn to år etter at de flyttet inn i et tidligere stållager i Urtegata 11, så de seg tvunget til å stenge dørene på grunn av sikkerhetshensyn. Nå vil de bruke den nærmeste tiden på å undersøke alternative lokaler og videreutvikle organisasjonen.

Fellesverkstedet ble opprettet i 2011 for å tilby kunstnere, designere og andre kreative yrkesutøvere et permanent produksjonslokale. Her har alle som ønsker det, kunnet leie seg inn på dagsbasis for 350 kroner og få veiledning og assistanse. Verkstedet tilbyr produksjonsutstyr innen grafikk og trykk, CNC-fresing og laserskjæring, trearbeid og montering av objekter i stor skala. Siden oppstarten har Fellesverkstedet vært vertskap for godt over 230 ulike produksjonsprosjekter.

HUSJAKT

De nåværende lokalene i Urtegata har vesentlige mangler. Bygningen er uten isolering og har hverken innlagt varmtvann eller oppvarmingssystem. Fellesverkstedet har midler til oppgradering, men arbeidet har blitt utsatt flere ganger på grunn av kontraktforhandlinger.

Daglig leder i Fellesverkstedet, Graham Alexander Hayward, forteller at en langsiktig lokalisering i Urtegata for øyeblikket ikke ser ut til å være aktuell. De jobber nå på flere fronter for å finne alternative lokaler.

- Vi er i dialog med Oslo kommune om en løsning, men undersøker også andre muligheter. Det kan dessuten være aktuelt å finne midlertidige lokaler, sier han.

Hayward understreker at innstillingen av produksjonen ikke betyr at Fellesverkstedet har lagt ned, men at det dreier seg om en omstillingsprosess.

- Produksjonen på verkstedet utgjør omtrent halvparten av det vi gjør. Den



andre halvparten består i å gi assistanse og veiledning. Denne aktiviteten fortsetter selv om vi har innstilt produksjonen midlertidig. Samtidig betyr det at vi nå kan kanalisere ressursene våre over i å analysere den informasjonen vi har samlet inn fra brukerne våre.

NYTT NIVÅ

- Dere vil løfte Fellesverkstedet til et nytt nivå, skriver dere i pressemeldingen om innstilling av produksjonsaktiviteten.

Hva betyr det?

- For det første ser vi på hvordan vi kan få en videre profesjonalisering av tilbudet for å ta bedre vare på behovet til brukerne. Her vurderer vi blant annet alternative betalingsmodeller og ser på hvordan hensynene til helse, miljø, og sikkerhet kan ivaretas på best mulig måte. I fremtiden ønsker vi også et sterkere fokus på stor-skalaproduksjon, slik at vi kan håndtere flere større prosjekter samtidig.

Et annet viktig moment er arbeidsbetingelsene til Fellesverkstedets ansatte. I fjor ble driften opprettholdt gjennom 2,6 årsverk, hvorav over halvparten var ulønnet.

- Det er takket være en kombinasjon av prosjektmidler og dugnadsarbeid at vi eksisterer i dag. Prosjektstøtten vi har fått fra Kulturrådet, har vært livsnødvendig, men vi trenger faste midler til drift. Målet er å komme inn på statsbudsjettets Post 74. Selv om det har vært fantastisk å oppleve den store viljen til å stille opp gratis, kan vi heller ikke forvente at folk kan fortsette uten lønn. Vi har rett og slett et levekårsproblem som må løses, sier Hayward.

SYNERGI I PRAKSIS

Fellesverkstedet har hele tiden hatt en flat lønnsstruktur, der alle involverte har hatt samme timebetaling. Hayward mener den flate strukturen er et viktig grunnlag for å

videreutvikle virksomheten.

- Målet med den videre utviklingen av Fellesverkstedet er å åpne for samarbeid på flere ulike nivåer. Når man snakker om synergieffekter, høres det lett ut som tomme fraser. Men i verkstedet skjer det faktisk i praksis. Verkstedgulvet er flatt! Det som oppstår mellom brukere fra ulike fagfelt, har en verdi som går langt utover Fellesverkstedet. Vi kommer hele tiden i kontakt med folk som har utrolig mye kompetanse, og tror vi kan spille en viktig rolle som formidler av arbeidskraft innen det kreative feltet, noe vi også har fått midler fra Oslo kommunes nyopprettede innovasjonsfond for å utvikle. Målet er å ta denne modellen videre, slik at vi kan skape nye rom for utveksling av kunnskap og kompetanse, både innenfor og utenfor verkstedets vegger.

↑ Fra Fellesverkstedets lokaler i Urtegata 11, en bygning som tidligere har fungert som både stållager og moské. Foto: Fellesverkstedet.